

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din. / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Mala antanta in pakt štirih velesil

ZMAGA PROTI TENDENCAM REVIZIONIZMA.

Letošnja prva konferenca male antante, obdržana v Ženevi sredi meseca februarja, je bila za nadaljnji razvoj dogodkov v srednji Evropi usodnega pomena, prav tako bo pa tudi sedanja v Pragi važno politično razpotje. Ta praška konferenca bo prvi odločilni korak naprej k realizaciji vsega tistega, kar je bilo v Ženevi sklenjeno samo načelno. Zato je razumljivo, da se zanjo zanima ves politični svet notri do Amerike, kar so pokazali svetovni listi, ko so poslali v Prago svoje posebne diplomatske poročevalce. Ta teden bo torej, kakor je bil oni v letošnjem februarju, važen mejnik, in terek, ko se je konferenca začela, bo dan, ki ga bomo morali uvrstiti med zelo pomembne dneve Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije. Resničnost tega nam je potrdilo že tega dne dovršeno delo.

Na prvem zasedanju konference so bile svečano izmenjane ratifikacijske listine pakta z dne 16. februarja t. l. Nato so pa Jevtič, dr. Beneš in dr. Titulescu pričeli razpravo o mednarodnem političnem položaju ter o vprašanjih, ki so trenutno najvažnejša. V prvi vrsti je prišel tu v poštev pakt štirih velesil. V tem oziru so mogli zunanji ministri ugotoviti, da je njihova politika popolnoma zmagala, in to kljub temu, da se pakt sklone. V komunikaciji, ki je bil izdan po prvi seji, je izrecno povedano: »Prvotno besedilo pakta, ki je nasprotovalo duhu načel tako mednarodnega prava kakor tudi prava, ki velja za vse države na osnovi pakta Društva narodov, je dokončno opuščeno. Novo besedilo, sporočeno zunanjim ministrom male antante, odgovarja spomenici francoske vlade z dne 10. aprila 1933, ki približa načelo, da velja pakt štirih s a m o za vprašanja, ki so izključno v zvezi z lastnimi interesi pod tem paktom podpisanih držav. S tem se je zadostilo vsem glavnim opombam, ki jih je vsebovala deklaracija držav male antante z dne 25. marca 1933. Zunanji ministri držav male antante jemljejo na znanje zagotovila, ki so jih dali tudi družinski zastopniki zahodnih držav, podpisanih pod tem morebitnim paktom štirih, o mejah, akcijah, ki jih nameravajo podvzeti glede na nedotakljivost kompatibilnosti Društva narodov, o kateri morebitne podpisnice pakta izjavljajo, da se je v

nobenem primeru ne bodo dotikale in da bodo prav tako spoštovale neizpremenljivost soglasja, ki je potrebno za člen 19. pakta o Društvu narodov.«

Nadalje pa govori komunikate tudi o garancijah, in pravi: »Državam male antante so dana formalna jamstva francoske vlade, in sicer na podlagi predhodnih vzajemnih obveznosti, proti v s a k e m u poizkusu revizije. Ta jamstva so takšne prirode, da ni nobene nevarnosti za njihove interese, niti za njihovo vzajemno politiko, ki jo izvajajo države male antante in brez katere Francija ne bi mogla niti pristati na podpis te pogodbe.

S temi jamstvi pakt štirih ne more privedi do nobenega sporazuma, ki bi direktno izvršil revizijo mej njihovih držav. V takih okoliščinah imajo države male antante dovolj jamstev, da pakt štirih ne bo škodil njihovim interesom. Prav tako upajo, da bodo sklepi štirih velesil v vprašanjih, ki se nanašajo samo nanje, dvignili njih same tako, da bodo med njimi okrepili duha sodelovanja in s tem učvrstili mir v Evropi in posebej še v srednji Evropi.«

Glede revizije na splošno pa ugotavlja komunikate: »V želji, da odstranijo vsak poizkus drugačnega tolmačenja v sedanjosti in za bodočnost, ugotavljajo ministri male antante pred vsem absolutno identičnost svojih stališč v tej stvari, kakor so jih precizirali vnovič pri podpisu organizacijskega pakta male antante dne 16. februarja 1933. Ugotavljajo, da vprašanja revizije njihovih meja ni več. Toda vendar ne bi mogli niti v načelu dovoliti, da bi se vršil pritisk v svrhu revizije tudi proti kateri koli državi, ker je usoda teritorija vsake države odvisna izključno od ustavnega činitelja in parlamenta vsake države na podlagi določenih posameznih državnih ustav. Ugotavljajo, da se z načlenim vprašanjem revizije samo še bolj zastruplja medsebojno razmerje med državami s pogrevanjem neizvršljivih upov ter tako povečavajo zapreke za normalizacijo odnošajev med posameznimi državami.«

S tem je bil pač dovolj jasno poudarjen ogromen uspeh, ki ga je v borbi proti revizionizmu že doslej dosegla mala antanta!

Drugi dan praške konference

ZA ČRTANJE VOJNIH DOLGOV. ZBLIŽANJE S SOVJETSKO RUSIJO. TRDNO Z DRUŠTVOM NARODOV. GOSPODARSKO SODELOVANJE.

PRAGA, 1. junija. Včeraj je bila druga seja stalnega sveta male antante, na kateri so ministri naprej obravnavali bodočo svetovno gospodarsko konferenco in so se izrekli za popolno črtanje vojnih dolgov, zavrnitev k stabilizaciji glavnih valut, postopno ukinitve raznih ovir v mednarodni trgovini, za gospodarsko politiko svobodne izmenjave dobrin, za sprejetje že znanega gospodarskega obnovečnega načrta na svetovni gospodarski konferenci itd.

Ministri so nadalje naglasili pripravljenost male antante za mirno sožitje in dobre odnose zlasti napram vsem državam in so ugotovili, da so se odnosi zlasti napram današnji sovjetski Rusiji v zadnjem času močno popravili in je upati, da bodo postali še bolj iskreni, zlasti še, ker soglašamo v mnogoterih svetovnih vprašanjih.

Države male antante hočejo biti izhodišče za mirolnobno obnovitveno organizacijo srednje Evrope in žele pametno ter strpno sodelovanje z ostalimi državami. Mala antanta bo vedno trdno vztrajala na ohranitvi vseh določb pakta Društva narodov. Stalni svet male antante bo osnoval v bližnji bodočnosti stalno tajništvo, čigar posebna sekcija bo permanentno poslovala v Ženevi. Nato so vse tri delegacije pričele razpravljati o sodelovanju vseh treh zveznih držav v gospodarskem pogledu.

JEVTIČEVO ODLIKOVANJE.

PRAGA, 1. junija. O priliki včerajšnje avdijence je predsednik Češkoslovaške republike Masaryk odlikoval jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Bogoljuba Jevtiča z lento češkoslovaškega leva.

PAPEŽEV ROJSTNI DAN.

RIM, 1. junija. Včeraj je praznoval papež Pij XI. svoj 76. rojstni dan duševno in telesno popolnoma svež in zdrav.

ŠPANSKI PROTI KLJUKASTEMU KRIŽU

PARIZ, 1. junija. Agencija »Havas« poroča iz Barcelone, da je vdrlo predsončnim 6 oseb na neki nemški parnik, s katerega so s silo sneli Hitlerjevo zastavo s kljukastim križem in jo vrgli v morje. Napadalec so nemški mornarji satri prijeli in jih izročili policiji.

Parafiranje pakta štirih velesil

PAKT BO PARAFIRAN NAJBRŽE ŠELE JUTRI. OBJAVA BESEDILA V PRESTOLNICAH PODPISNIC. OSNOVA BO FRANCOSKO BESEDILO. POLJSKA SLEJ KO PREJ PROTI PAKTU.

LONDON, 1. junija. Vladni krogi izjavljajo z vso gotovostjo, da bo pakt štirih velesil parafiran jutri dopoldne, ker je Nemčija pravkar sporočila svoj pristane. Ženevski eksperti so načrti danes popolnoma proučili in podali pozitivno mnenje. Pakt ob izdelan kot original v francoskem jeziku, istočasno pa bo objavljen tudi v italijanskem, nemškem in angleškem jeziku v glavnih mestih Francije, Italije, Nemčije in Anglije. Kot izvirno besedilo velja francosko.

PARIZ, 1. junija. »Havas« poroča iz Varšave, da naglašajo varšavski mero-

dajni krogi v zvezi z deklaracijo male antante, da ne more imeti sklep, ki so ga sprejeli predstavniki držav male antante, nobenega vpliva na dosedanje stališče Poljske, ki bo ostala tudi še nadalje nasprotnica sprejema pakta štirih velesil. List »Ilustrowany Kurjer Codzieni« smatra, da Poljska nikakor ne more odobravati pakta štirih velesil, ker določila tega pakta ne odgovarjajo načelom zunanje politike Poljske, katere politika temelji na načelih Društva narodov in na načelu enakopravnosti med narodi.

Razorožitvena konferenca odgodena

ODGODITEV ZA TRI TEDNE. V TEM ČASU SE MORA IZDELATI OSNUTEK KONVENCIJE O RAZOROŽITVI.

LONDON, 1. junija. Tukajšnji politični krogi pripisujejo velik pomen potovanju angleškega ministra za letalstvo v Ženevo, kamor je odpotoval tudi zunanji minister sir John Simon. Domneva se, da bo ob tej priliki rešeno vprašanje, ali bo razorožitvena konferenca nadaljevala svoje delo vzporedno s svetovno gospodarsko konferenco ali pa bo odgodena.

ŽENEVA, 1. junija. Širše predsedstvo

razorožitvene konference je imelo pozno v noč trajajočo plenarno sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se odgodi razorožitvena konferenca za 3 tedne. V tem času pa mora predsedstvo izdelati osnutek konvencije in je upati, da bo ta do konca julija dogotovljen, tako da ne bo vzporedno se vršča razorožitvena konferenca v nišnemur ovirala londonske svetovne gospodarske konference.

Važni sklepi avstrijske vlade

CESTNA DELA. UVEDBA VIZUMA ZA POTOVANJE V NEMČIJO. SPREMEMBA DELAVSKEGA ZAVAROVANJA. PODPORA HOTELSKI INDUSTRIJI.

DUNAJ, 1. junija. Pod predsedstvom zveznega kancelarja dr. Dollfusa je imel včeraj avstrijski ministrski svet svojo sejo, ki je trajala pozno v noč in na kateri se je bavil v prvi vrsti z raznimi tekočimi zadevami. Vlada je sprejela cestni gradbeni program, čigar stroški so preračunani na 60 milijonov šilingov. Nadalje je ministrski svet sklenil, da kot protikrep proti nemškim odredbam v tujem prometu z Avstrijo uvede zopet že davno odpravljen vizum za vse avstrijske državljane, ki hočejo potovati v Nem-

čijo. Na podlagi starega avstrijskega pooblaščenega zakona je bila sprejeta nova zasilna odredba, ki znatno spremeni delavsko zavarovanje. Trgovinski minister je bil pooblaščen v svrhu dviga tujkega prometa v poletni sezoni, da sme znižati vse potniške tarife. Da nam domesti škodo, ki jo trpi Avstrija z izostankom nemških letoviščarjev in kopaliških gostov, je sklenil ministrski svet podpreti avstrijsko hotelsko obrt in tujski promet z državno subvencijo v znesku 8 milijonov šilingov.

Francoski proračun definitivno sprejet

PARIZ, 1. junija. Senat je definitivno sprejel letošnji francoski državni proračun s 246 proti 3 glasovom. Primanjkljaj je bil znižan na 3 in pol milijarde frankov.

PARIZ, 1. junija. Francoska zbornica je v tretjem čitanju sprejela s 395 proti 147 glasovom letošnji državni proračun, čigar izdatki znašajo 49.457.000.000, dohodki pa 45.645.000.000 frankov. Ostane torej primanjkljaj 3.809 milijonov frankov. V tretjem čitanju je bil deficit znižan za 532 milijonov. Zbornica je upoštevala zahteve senata, izvzemši zahtevo, da se uvede državni monopol na petrolej. Za proračun so glasovali socialisti skoro kompletno, izvzemši 20 njihovih poslancev, ki so glasovali proti sprejemu.

AVTOBUSNA ZVEZA DUNAJ — CETINJE.

KOTOR, 1. junija. Skozi Kotor je odpeljal na Cetinje velik luksuzni avtobus, ki bo odslej obratoval redno po enkrat na mesec med Dunajem in Cetinjem ter obratno. Z Dunaja bo vozil avtobus skozi Brod, Sarajevo in Kotor, vračal pa se

bo preko Dubrovnika, Splita, Dolnjega Lapca, Plitviških jezer in Trsta. V avtobusu je 20 udobnih sedežev in gresta obe vozni progi skozi najlepše kraje naše države. Celo potovanje v obeh smereh bo trajalo po 6 do 7 dni. Prvi potniki so bili navdušeni nad naravnimi lepotami naših krajev.

NORMALNO RAZMERJE Z AVSTRIJO.

BEOGRAD, 1. junija. Ker je stavila avstrijska vlada zadovoljive predloge za rešitev gospodarskega spora z našo državo, je tudi naša vlada preklicala vse svoje ukrepe, ki jih je uporabila kot represalije na avstrijske prepoved uvoza jugoslovanskih svinj v Avstrijo. Normalno trgovinsko stanje med obema državama je stopilo v veljavo preteklo noč o polnoči.

NEMŠKA NOVINARSKA ZVEZA IZKLJUČENA.

BUDIMPEŠTA, 1. junija. Na kongresu mednarodne žurnalistične federacije je bil po večdnevni posvetovanjih ob ključku sprejet sklep, da ostanejo nemške novinarske zveze tako dolgo izključene iz federacije, dokler bo nemški tisk pod diktatorskim vplivom Hitlerjevega režima.

Dnevne vesti

Tu in onstran meje

Naši obmejni problemi. Izleti v severne obmejne kraje. Za povzdigo našega kolesarskega sporta.

Star naš greh je, da poznamo našo mejo in obmejne kraje največ le po imenu. Včasih nas vzdrami iz tega nezanimanja kak napis časopisnega članka, kak lepak za obmejno prirediteljo, vendar to vse tako poredko, da se naši mejaši opravičeno pritožujejo nad osamljenostjo in zapuščenoostjo. Tako se godi samo tostran meje. Čisto drugo življenje opazimo onstran meje. Ob nedeljah in praznikih se zbirajo sosede na meji, prihajajo tja peš in z vozili. Razna društva, nacionalna in sportna, prireajo zlete na mejo. Čemu vse to? Priznati moramo, da naša narodna društva posvečajo vse premalo pozornosti temu pojavu, merodajne oblasti pa vse premalo strogosti, saj se čisto dogodi, da skupine sosedov prekoračijo našo mejo in si dovolijo marsikaj.

In kako zboljšati vse to, kako zainteresirati naše ljudstvo za te obmejne postojanke? Res je, da so slabi časi in da naša tarejo materialne in potovalne težkoče. Proti prvim zaenkrat ni leka. Vseeno pa je, če trgaš podplate na Pohorje ali po Dravski dolini ali pa kreneš na našo mejo. Hvalevreden je pojav zadnjih tednov, ko organizirajo razna društva izlete na Kóbanksko, ko se snujejo načrti za gradnjo ceste k Sv. Urbanu. Zelo pa bi nam olajšalo in pocenilo take izlete prometno sredstvo: kolo. Ob priliki zadnjega štetja koles smo iz statistike povzeli, da ima v naših krajih vsaka deseta oseba svoje kolo. Torej se niti ne zavedamo kako močne kolesarske kadre imamo. Žal pa

ni niti desetina teli kolesarjev organizirana. In v tem je tudi ena izmed naših napak. Kako drugače znajo izkoristiti vse to nemčurji. Le pogledimo jih, kako pridno prireajo izlete ob nedeljah v našo okolico.

Bila pa je zopet dežela, ki je dala kolesarskemu sportu novega ognja. Omenimo naj le sekcije Peruna v Pesnici, pri Sv. Marijeti, v Jarenini in pri Sv. Petru. Prva šteje že sedaj nad 30 članov in članic in je pred tedni s svojo matico pohitela k Sv. Juriju ob Pesnici. Sama pa je zadnjo nedeljo obiskala Št. Ilj in mejo, kjer je njen moški zbor prepeval slovenske pesmi. Glavno načelo vseh podeželskih kolesarskih sekcij pa je: »Vse za narodnost! Proč z nemškutarijo!«

Ni naš namen razpravljati tokrat o pomenu kolesarskega sporta, ki se ga z vso vnemo oklepa naša mladina, ki pa je ob takih izletih prepuščena večkrat sama sebi. Zato bi bilo potrebno, da bi s to našo mladino kolesarili tudi kak starejši. Kako umestno je porazveseliti se na takih izletih in prelomiti steno, ki hoče ločiti mladino nove miselnosti od starokopitnežev. In je še več problemov, ki jih zadenemo z enim zamahom. Z našo mladino v obmejne kraje moramo zanesti novega prerojenega duha narodne zavesti in samozavesti. Nacionalizirajmo naš obmejni kolesarski sport! Vsa narodna društva naj ustanove svoje kolesarske odseke in naj razmišljajo, kako osredotočiti njih delovanje.

Velika prometna nesreča

Sinoči se je okrog 22. ure pripetila v Košakih na glavni cesti huda prometna nesreča. Po slabo razsvetljeni cesti sta se peljala iz Košakov proti Mariboru znani mariborski trgovec Alojzi Ussar in 50letni ključavničar Ignac Ledvinka. V bližini Wögererjeve tovarne pa je izgubil Ussar, ki je vodil avto, oblast nad njim in je zavozil s tako silo v brzojavni drog, da se je avto prekučnil in pokopal pod seboj oba voznika. Na kraju nesreče se je zbralo kmalu nato nekaj ljudi, ki so z veliko težavo izvlekli oba ponesrečenca izpod vozila. Ussar je imel na glavi hude poškodbe, Ledvinka pa je imel zlomljeno levo roko in hudo poškodovani obe nogi. Poklicani reševalci so obema ponesrečencema nudili prvo pomoč in so spravili Ussarja na njegov dom, težje ranjenega Ledvinka pa so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

NAŠIM NAROČNIKOM! Dne 31. maja smo priložili »Večerniku« položnice in prosimo vse naročnike, da naročnino za tekoči mesec čim prej nakažejo. Vse one, ki so z naročnino v zaostanku, prosimo, da jo ta mesec sigurno poravnajo, kajti le oni, ki naročnino redno plačujejo, imajo pravico do redne dostave lista. Uprava »Večernika«.

Napredovanje v profesorski službi. V višjo položajno skupino je napredoval g. Lojze Struna, profesor na tukajšnji državni trgovski akademiji.

Mestni župan g. dr. Lipold je odpotoval v Beograd, kjer bo interveniral na merodajnem mestu glede letošnjega mestnega proračuna, ki še ni v celoti potrjen, glede posojila za vodovod in v drugih komunalnih zadevah. Iz Beograda bo potoval v Ljubljano, kjer bo v soboto zastopal mariborsko občino pri otvoritvi velesojma. Za časa njegove odsotnosti ga nadomestuje podžupan g. Rudolf Goluh.

Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Rudolf Fras, trgovski poslovodja in Emica Požavkova, kontoristinja; Karl Kremžar, trgovski pomočnik in Miroslava Korenova; Peter Napast, posestnikov sin in Angela Šternova; Jožef Skaza, trgovec in Elizabeta Vilčeva; Rudolf Grašič, ključavničar in Terezija Karmelova; Maks Eisenhut, trgovec in Marija Danerjeva; v Celju pa sta se poročila Rudolf Germ, zasebni uradnik iz Maribora in Marija Jelenova, zasebna uradnica iz Zagrada. Bilo srečno!

Birma. Na binkoštno nedeljo bo lavantinski vladika delil dopoldne v stolnici zakrament svete birme. Ob 9. uri bo slovesna maša, po kateri bo pričel birmovati.

Združenje sadnih eksporterjev za dravsko banovino v Mariboru izjavlja, da razgovori s predsednikom nemških sadnih uvoznikov Paulom Gehrkejem iz Berlina niso bili vodeni s strani našega združenja. Ti razgovori so bili popolnoma privatnega značaja, ter ni bilo na tem sestanku zastopano združenje niti po svojem zastopniku niti po domačih eksporterjih.

Iz organizacije JRKD. Odborova seja krajevnega organizacije JRKD za III. mestni okraj bo jutri v petek ob 19.30. uri v Božičkovi gostilni na Meljski cesti.

Tovariški sestanek akademskih starešin. Starešine akademskih društev Slovenije »Adrije«, »Tabora« in »Jadrana« imajo drevi ob 20. uri tovariški sestanek v lovski sobi pri »Orlu«. Vsi starešine so vljudno vabljeni.

Združenje rezervnih častnikov in bojnikov vabi svoje članstvo na slavo 32. mariborskega artilerijskega polka, ki bo na binkoštni ponedeljek ob 10. uri dopoldne v vojašnici vojvode Putnika.

Desetletnica mature. Maturanti tukajšnje humanistične gimnazije iz leta 1923. bodo v soboto 10. t. m. proslavili desetletnico mature. Omenjenega dne se bodo zbrali ob pol 19. uri pred gimnazijo, kjer se bodo slikali skupno s profesorji. Nato pa bodo imeli v kavarni »Promenadi« v Tomšičevem drevoredu svoj tovariški sestanek.

Vabilo na družabni večer. Upravni odbor častniškega doma v Mariboru priredi v soboto 3. t. m. ob 21. uri v sokolski dvorani v kadetnici družabni večer, na katerega vljudno vabi tudi mariborsko občinstvo in vse rezervne častnike.

Društvo »Nanos« priredi v soboto ob 20. uri na verandi restavracije »Union« veliko veselico s peštrnim sporedom in plesom. Na sporedu so pevske točke društvenega moškega in mešanega zbora, zbora »Jadrana« solopetije tenorja g. Petelina, dramske točke ter mladinski tamburaški zbor »Nanosa«. Pri plesu sodeluje jazz-kapela društva »Triglav«.

Radio-razstava na XIII. Ljubljanskem velesojmu od 3. do 12. junija bo letos izredno bogata. Zastopane bodo znamenke Ingelen, Eltz, Siemens, Philips, Telefunken, Tungsram, od navadnih detektorjev do najfinjših aparatov. Razstavljene bodo tudi vse potrebščine za radioamatere.

Rekordno število maturantov. Na mariborskih srednjih šolah bo ob zaključku letošnjega šolskega leta maturiralo skupno 314 maturantov in maturantk. Na državnem učiteljskem je pripuščenih k maturi 126 kandidatov, na klasični gimnaziji 69 in 4 privatisti, na realni gimnaziji 65, na trgovski akademiji pa 26. Zrelostni izpiti se prično na vseh srednješolskih zavodih, izvzemši državno trgovsko akademijo, prve dni po binkoštnih praznikih.

Razglas mestnega županstva. Mestna občina mariborska razglasa, da bo inženirska podčastniška šola v Mariboru sprejela v jeseni 80 mladeničev iz meščanstva in vojske. Kandidati iz meščanstva ne smejo biti mlajši od 17 let in ne starejši od 21 let. Rok za vlaganje prošnje je do 15. septembra t. l. Vsi ostali pogoji pa so prosilec na vpogled pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu.

Nabava kvasa. Poveljstvo mariborskega vojaškega okrožja razglasa, da bo 7. t. m. ob 11. uri dopoldne v pisarni garnizijskega intendantskega skladišča v Mariboru, Ob železnici 16, ustmena licitacija radi nabave kvasa za vojaško pekarno za čas od 1. VI. do 30. IX. 1933. Pogoji so interesantom na vpogled v pisarni navedenega skladišča.

Preselitev trgovine mestnega elektriškega podjetja. Trgovina mestnega elektriškega podjetja se je iz Frančiškanske ulice preselila na Aleksandrovo cesto št. 13, kjer se bo vodila pod imenom »Mestna podjetja«. Opozorjamo na oglas v današnji številki.

Nacionalni letalski miting. Na binkoštno nedeljo priredi krajevni odbor Aero-kluba »Naša krila« v Zagrebu na letališču velik nacionalen letalski miting.

Obiskovalcem XIII. Ljubljanskega velesojma od 3. do 12. junija t. l. Uprava Ljubljanskega velesojma je tudi letos kakor druga leta izdala permanentne legitimacije. Cena legitimacije je Din 30, vendar se pri nakupu plača za legitimacijo samo Din 3.—, ostalih Din 27.— pa ob prihodu na velesojem naravnost pri velesojemski blagajni. Z njimi je združena udobnost polovične voznine pri potovanju na velesojem in na povratku. Na odhodni postaji je treba kupiti celo vozno karto in istočasno dati žigosati legitimacijo. Velesojem obisk potrdi, nakar se da pri povratku žigosati na postajni blagajni v Ljubljani legitimacijo, vozni listek pa velja potem za brezplačno vožnjo nazaj. Zato pri dohodu v Ljubljano ne oddajte karte postajnemu vratarju, ampak jo dobro shranite. Legitimacija mora biti ob imetniku lastnoročno podpisana. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih po celi državi, naroče se pa lahko z dopisnico pri velesojemskem uradu. Za zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno je preskrbljeno.

Kje se dobe sejemске legitimacije. Legitimacije za obisk letošnjega XIII. Ljubljanskega velesojma od 3. do 12. junija t. l. prodajajo po Din 3.— vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, župni uradi, prosvetna društva, tujskoprometne ustanove in večje železniške postaje dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada Ljubljanskega velesojma. Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesojma. Pri dohodu na velesojem doplača imetnik legitimacije razliko v ceni, t. j. Din 27, pri velesojemski blagajni; kjer dobi potrdilo o obisku velesojma, nakar mu vozni listek velja za brezplačen povratek.

Grajski kino. Do vključno petka predvajamo najboljši film, kar jih je izdelala filmska industrija, »Pesem za tebe« z Janom Kiepurom. Ker so večerne predstave vedno razprodane, smo ta vefilm podaljšali do petka ter prosimo, da si občinstvo preskrbi vstopnice vnaprej. Naš prihodnji film bo vojaška humoreska »Gospodična poročnik«, (Ljubzen v uniformi). Glavne vloge imajo: Ery Bos, Harry Liedke in Tibor Halmaiz.

Kino Union. Radi vedno razprodanih predstav se je film »Pozdrav, poljub Veronika« zadržal v Zagrebu še en dan in se prične predvajati v Mariboru v kinu Union šele jutri v petek, na kar opozorjamo cenj. občinstvo. Danes predvajamo zadnji dan vefilm »Gloria«.

Birmanska darila, lepa in po nizkih cenah pri R. Bizjaku, urarju, Gosposka ul. št. 16

Bojne žene dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolenje organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefov« vode ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 44. številki: navodila kako naj se sestavi proračun državnih izdatkov in dohodkov s predlogom finančnega zakona za leto 1934-35 in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

Ni vse zlato kar se svetli, tudi ni vse sladna kava kar tako izgleda! Pri nakupu Kathreimerjeve Kneippove sladne kave pazite na sliko župnika in podpis: Seb. Kneipp.

Sejem za živino. Na sejem 30. maja so prignali 360 glav živine, in sicer: 9 konj, 8 bikov, 102 vola, 227 krav in 14 telet. Kupčija je bila precej živalna in je bilo prodanih 223 glav živine. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 4 do 4.50 Din, poldebili 3 do 3.50 Din, voli za rejo 3 do 3.75 Din, biki za klanje 3 do 3.25 Din, glavne krave debele 2.25 do 3.50 Din, plemenske 2.50 do 3.50 Din, klobasarice 1.50 do 2 Din, molznice 3 do 3.75 Din, breje krave 3 do 3.75 Din, mlada živina 3 do 4 Din, teleta 4 do 5 Din. Cene mesa: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din; meso, bikov, krav in telic 5 do 7 Din; teletina I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din; svinjina 10 do 16 Din kilogram.

Napadalci na g. Kuna izsledeni. Orožniki so včeraj izsledili napadalce, ki so preteklo nedeljo zvečer navalili na posestnika g. Kuna v njegovem vinotoku v Razvanju. Bila sta to 27letni Ludvik Kramberger in 24letni posestnikov sin Ivan Onič iz Razvanja. Pri zaslišanju sta izpovedala, da sta pomotoma napadla g. Kuna, ter sta hotela obračunati z nekom drugim.

Nesrečen padeč. V Darvanju v Slovenskih goricah je včeraj padla 40letna posestnica Terezija Baumanova in si pri padcu poškodovala desno ključnico. Zdravi se v bolnišnici.

Vlomilec na državnem učiteljskem. Preteklo noč je neznan vlomilec obiskal mariborsko moško učiteljske. S ponarejenim ključem je prišel v notranjost in je prav tako s ponarejenim ključem odprl razne predale v učilnicah. Odsesel je gosli, vredne 450 Din in 20 Din gotovine ter izginil brez sledu. Na kraj vloga se je podal daktiloskop, ki pa ni našel nobenih znakov.

Žrtev Drave. Pred dnevi je v Limbušu nad Mariborom skupina fantov s čolnom prebredla Dravo. Mladi fantje so se vkljub narasli in deroči reki izkrcali na drugem bregu. Ko pa je zadnji skočil na suho, je pri skoku odbil čoln, ki ga je začela odnašati voda. Fantje so si prizadevali, da bi čoln pritegnili k bregu. Pri tem pa se je nagnil 26letni Ivan Polič preveč nad strugo in je izgubil ravnotežje ter padel v vodo. Deroči valovi so fanta kmalu pogoltnili. Vse prizadevanje tovarišev, da bi ga rešili, je bilo zaman. Polič je po kratkem boju z valovi omagal in izginil pod vodo. Prestrašeni so fantje pohiteli na dom ponesrečenca, kjer so staršem povedali žalostno zgodbo njihovega Ivana.

Drobna policijska kronika. Preteklo noč so bili aretirani trije berači in neki France K., ki je ukradel svojemu tovarišu dežnik. Prijavljeni pa sta bili dve branjevki, Terezija K. in Marija L.; prva ker je prodajala na trgu čez tržni čas, Marija pa radi prevare pri tehtanju. Nadalje so bili prijavljeni Karl Z. radi razgrajanja, Viktor P. radi obrtnega prestopka in neki Vinko B., ker je ogražal javni promet.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal topolmer 16.6 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 10.5 stopinj C; barometer je kazal pri 16.1 stopinjah 736.8, reduciran na ničlo pa 734.9; relativna vlaga 79; od včeraj na danes je padlo 42 mm padavin. Vreme je tiho in oblačno. Vremenska napoved pravi, da bo menjače oblačno in da krajevne nevihte niso izključene; polagoma se bo temperatura zvišala.

Kdo je zgradil, kdo je preživel in od koga je živel Maribor?

DRUGI ODGOVOR NA LAŽI DUNAJSKEGA »KAMPFA«.

Ugotovili smo že, da je Maribor tako star, kakor je stara poseljenost našega Podravja sploh. Zaradi tega bi smeli pripisati ustanovitev oziroma zgraditev Maribora kot naselbine najkasneje ilirskim Noričanom, ki so v prvem tisočletju pred Kristom poseljevali Podravje. Prav tako smo že ugotovili, da nam kaže toponomastika in srednjeveško poseljevanje Podravja Slovence kot narod, ki je prvi poselil med drugimi tudi mariborsko ozemlje; ugotovili smo nadalje tudi, da je fevdalni nemški kolonist v našem Podravju utonil v slovenskem morju, kar najbolje dokazuje pravo in prvotno slovenstvo Podravca, kakor dokazuje asimilacija Slovencev po nemških kolonistih na Gornjem ali Srednje Štajerskem, da je pomursko Štajersko nemško.

Kljub tem dejstvom, katerih še do danes ni poizkusil zavrniti ali osporiti nobeden Nemec, pa prihajajo naši renegati s trditvami, da je Maribor nemška naselbina, da je bilo mariborsko meščanstvo od vsega početka nemško in da je nemško meščanstvo dalo deželi višjo kulturo, ki je stnila deželo z mestom v eno enoto, ki se je vedno štela tudi eno z vso celoto nemštva. Torej troje trditev, katere moramo analizirati.

Nemci redno in menda namenoma zamenjujejo mariborsko selišče z mariborskim gradom. Prazgodovinski izvor mariborske naselbine je danes neizpodbiten, med tem ko je mariborski grad res fevdalna ustanova. Ta dva pojma moramo torej ločiti. Kdo pa je ustanovil mariborski grad, tega mi do danes še ne vemo. Naša zgodovina bo nemškim petelinom samo hvaležna, če nam pokažejo na ustanovitelja mariborskega gradu. Najbrže bo kak nemški vlastelin v času, ko je bila slovenska zemlja nemška kolonija! Fevdalizem pa je minil, z njim so padli vsi lastniki fevdalnih pravic in fevdalne kulture in s tem tudi politični predstavitelji fevdalizma, to je bila nemška gospoda. In za te vlasteline je gradil gradove slovenski kmet, ki je videl nemško gospodo priti in izginiti. Nemška gospoda je Podravje smatrala samo kot **privesek** svojih osrednje-nemških posestev, slovenski kmet pa, ki je živel s **svojo zemljo**, je Podravje občutil kot svojo rodno grudo, jo gojil in obdeloval in ohranil slovensko do danes.

Maribora kot mesta pa ni ustanovil niti Nemec niti Slovenec, ampak Maribor je nastal kot mesto na podlagi svoje edinstveno **geopolitične lege**, kot mostišče na Dravi, ki nudi na robu Vzhodnih Alp edini geopolitični prehod preko Drave. Na razvoju tega mostišča preko trga do mesta je deloval deželni knez, ki je razvil v Mariboru meščanstvo na ta način, da je s privilegiji mestu zasužnjil gospodarsko in socialno podravskega kmeta, ki je že itak nosil težo gospodarske vlade. Ako pa sta geopolitična lega mariborskega ozemlja in deželni knez ustanovila mariborsko mesto, potem je me-

ščanstvo postalo nadaljni nosilec mestnega življenja. Pri tem moramo biti zopet odkriti in priznati, da je bil tisti, ki je Maribor trgovsko dvignil, Žid iz mariborskega ghetta, med tem ko je bil meščan nosilec mestnega političnega življenja in agrarnega gospodarstva.

Kakšen je bil mariborski meščan narodnostno, nam kažejo imena. Pri prvih mariborskih meščanih še nimamo rodbinskih imen, ampak predvsem imena po krajih odkod so in kaj so po obrtnem zanimanju. Prvega dejstva, odkod da je prihajal mariborski meščan, Nemci ne upoštevajo; kajti prišlek iz od nekdanj slovenskega Podravja je mogel in moral biti **edino Slovenec**. Poleg okoličana pa je prihajalo v Maribor meščanstvo iz vseh vetrov. Še pred sto leti vidimo v Mariboru med meščani pisano družbo prišlekov iz Slovenije, Nemčije, Italije, Češke, Holandske itd. Zaradi tega je bilo mariborsko meščanstvo že nekdanj prav tako mešano, kakor meščanstvo vsega Srednjega Podonavja, da o kakih homogenosti tu govoriti ne moremo. Bila je pač doba, ko so si ustvarjali potujoči obrtniški in trgovski pomočniki domovino tam, kjer je bilo dobro.

Ta meščan pa se je živel od **okolice**. Privilegiji deželne kneza mariborskega mestu in meščanstvu so prepovedovali, da bi se vršil v mariborski okolici kak sejem, da bi kmet smel prodajati svoje pridelke na **deželi ali jih kupovati** na deželi, ker na deželi ni smelo biti trgovin ali pa obrtnikov. Daljša mestna okolica je bila tako gospodarsko zasužnjena mariborskemu meščanstvu, ki je le na ta način moglo gospodarsko uspevati; okoličan je smel prodati pridelke edino na mariborskem trgu, kupiti potrebno edino na mariborskem trgu itd. Meščanski privilegiji so ga gospodarsko guli prav tako kakor predpravice gosposke. In tega meščana je moral slovenski okoličan tudi **varovati**. Konec srednjega veka in v turških časih vemo, da je polovica Slovenskih gor, precej Dravske doline in Kobanskega bilo primorano, da je gradilo in izboljšavalo mariborska obzidja in mestne utrdbe sploh. Tisti, ki je preživel v preteklosti mariborskega meščana in tisti, od katerega je mariborski meščan živel, je bil **privilegij**; in privilegij je prepuščal gospodarsko izkoriščanje okoliškega kmeta meščanu, medtem ko je večjo in daljnjo trgovino obvladoval in vodil mariborski Žid.

Če sedaj to obnovimo, potem vidimo, da je Maribor rodila njegova **geopolitična lega**. Deželni knez je imel interes na razvoju za njega važne točke, ter je to točko obdaril s sejmiskimi in drugimi gospodarskimi pravicami, ki so izročile okoličana na milost mariborskemu meščanu, tako, da je **slovenski okoliški kmet preživiljaj s svojim potom narodnostno pisano družbo mariborskega meščanstva**. Mariborsko meščanstvo pa se je rekrutiralo v prvi vrsti iz okoliškega sloven-

skega Podravja, poleg tega pa še iz alpskih in italjskih dežel.

To pisano družbo meščanov je družila v eno enoto meščanska kultura. Zgodovinska nepoučenost je lahko vzrok, da se govori o nemški kulturi, ki je družila meščana v enoto in v enoto z nemštvom. Kakor je bila pri plemiču najgloblja stanovska zavest pripadnosti k svojemu stanu, pri cerkvenih gospodih pripadnost k članstvu cerkve, prav tako je bila pri starem meščanu prvenstvena stanovska zavest, v kateri se je meščan zavedal skupnosti s tistim, ki ima isti privilegirani položaj kakor on in ga odvajala od dotičnega, ki je brez privilegijev, ali pa ki poseduje večje privilegije. Ta stanovska meščanska ali pa plemiška zavest je bila prav koncem srednjega veka tako močna, da je dovedla do krvavih borb med obema stanovoma, ta zavest pa je bila stoletja tako močna, da je razvijala dve tipični kulturi: plemiško in meščansko, kakor se izražajo v literaturi, umetnosti, privatnem življenju itd. Prav zaradi stanovske usmerjenosti meščanske kulture tudi ni moglo naše meščanstvo nikoli spojiti dežele kulturno z mestom v eno kulturno enoto. Dokaz za to, da ni bila mariborska okolica nikdar kulturno združena z mestom v eno enoto in ta zopet z nemštvom, je pač Maribor, ki je **klasičen primer, kjer se dve kulturi stikata** in kjer manjka zadevno do danes vsaka nivelizacija, ki jo je baje izvajalo meščanstvo oziroma nemštvo.

Primerjajmo Slovenske gorice s Pohorjem ali Kobanskem. Različno narečje, gospodarstvo, bivališča, hrana, ljudski temperament itd. Diferenciacijo med obema pokrajinama je izvršila zopet **zemljišna izoblika pokrajine**, torej tisti moment, ki je Maribor kot mesto ustvaril. Meščanstvo Maribora je, v kolikor ni bilo slovensko, bilo v toku vse zgodovine samo **kupčijski posredovalec** tega, kar je okoličan rabil in česar je imel v preobilici. Drugače pa je mariborsko meščanstvo, **razen slovenskega**, bilo popolnoma brez kulturnih vplivov na slovenskega podravskega kmeta. In da je bilo tako meščanstvo nesposobno ustvarjati širše kulturne edinice, je evidentno, najmanj pa strniti naše Podravje v enoto, ki čuti z nemštvom. Razmerje med mariborskim meščanom in okoliškim kmetom je bilo v preteklosti v najboljšem primeru razmerje kot je običajno med dvema trgovcema, ki sta v trajnih poslovnih stikih. Izprememba v tem pogledu je nastopila šele, ko začno v ustavni dobi XIX. stoletja nastopati Slovenci, ki so na politični podlagi **prvič in za vedno zvezali Maribor z deželo**. Šele s političnim življenjem Slovencev se je prvič združila okolica z mestom v eno enoto, ki je tvorila **Slovensko Štajersko**.

Maribor je rodila **geopolitična lega položaja**, na katerem ga je preživiljaj slovenski podravski kmet. Radi stanovske usmerjenosti meščanstva, ni moglo meščanstvo nikdar strniti mesta in dežele v eno kulturno edinico. To je izvršilo z nastopom demokracije šele mariborsko slovenstvo, ki je iz Maribora organiziralo in strnilo v eno miselno enoto vso bivšo Slovensko Štajersko. Styriacus.

Sokolstvo

Sokolski dan v Slovenski Bistrici

Lep nastop slovenjebistriškega Sokola. Vzorna organizacija in izredna pripravljenost. Praznično razpoloženje v mestu.

Preteklo nedeljo se je Slov. Bistrica odela v državne zastave in zelenje, ki je oznanjalo, da ima slovenjebistriški Sokol s svojimi četami sokolski dan. Društvo je priredilo javni nastop, pri katerem so sodelovale čete iz Zgornje in Spodnje Polskave, Črešnjecva in Laporja. Ves obširen in vestno pripravljen spored nastopa pod vodstvom načelnika br. Stoparja in s. načelnice Komarijeve je bil izveden brezhibno in hitro, kot bi ga gledali na filmskem platnu. Tudi je nastop pokazal, da polaga društvo veliko važnost najmlajšim, ki so nastopili po večkrat in odnesli po številu prvo mesto.

Nastop se je pričel točno ob napovedani uri na lepo okrašenem letnem telovadišču. Prvi so prikorakali na telovadišče člani in četaši, ki so skladno in krepko izvajali proste vaje za pokrajinski zlet. Sledil je nastop nižjih oddelkov dece, ki je s svojim igranjem razvedrila sleherne gledalca. Prav dobro so izvajale nato proste vaje članice, dobro pa so se odrezali s prostimi vajami tudi naraščajniki. Prav tako se je postavil višji oddelk deklic. Kritje in skladnost pri prostih vajah sta bila prav dobra. Sledila je orodna telovadba. Člani na drugo in bradlji ter naraščajniki na konju so pokazali neverjetno izvežbanost. Z igrani so nastopili tudi višji oddelki dečkov. Mladi Sokoliči so dvignili razpoloženje navzočih gledalcev, ki niso varčevali s priznanjem in ploskanjem. Sledil je nato nastop naraščajnic. Brhka dekleta so izvajale proste vaje zelo lepo in skladno. Ljubke so bile vaje višjega oddelka deklic z obroči in skakalnimi vrvicami. Bogat spored pa je zaključila deseterica članic, ki je nastopila z »Dalmatinskim šajkašem«. Vaja ni bila lahka, a so jo članice izvajale s predpisano elastičnostjo in eleganco. Bile so zato deležne tudi priznanja vseh gledalcev.

Po končanem sporedu je zbrano Sokolstvo in občinstvo nagovoril društveni starosta br. dr. Pučnik. Posebej je pozdravil navzočo narodna poslanca br. Krejčija in br. Gajška ter okrajnega glavarja br. Milana Makarja. Z željo, da se združimo vsi v sokolskem delu, ki krepi voljo in duha, je s krepkim »Zdravo« in vzklikom kraju zaključil svoj nagovor.

Nato je bila v društveni dvorani prosta zabava, ki je potekla v pravem bratskem razpoloženju.

Sokol Maribor matica, Sokol Maribor III. Kdor želi pod zelo ugodnimi pogoji igrati tenis, naj se zanesljivo javi v petek 2. t. m. od četrta na sedem do četrta na osem v pisarni Sokol matice Narodni dom. Velja tudi za netelovadeče članstvo.

J. K.:

Pepek

I.

Pepek se je poslavljaj. Z očmi je zajel vse, hišo in drevje okoli nje, polja onstran sadonosnika in bregove, ki so rasi v to stran. Čudno tesno mu je bilo, ko se je poslavljaj. Potem je šel. Z njim je šla mati; med cule se je stisnila in je zlezla čisto vase. Pepek se je ozrl v njo in je ni prav doumel. Morda zato, ker je šla z njim, hiša in drevje, polja in bregovi pa so ostali tu. En sam pogled, bežen hip, nato je povsili oči in zrl v konjska kopita. Stisnjenemu med materjo in očetom, ki je vozil, mu je bilo tesno. Pod nogami in zadaj pa so ležale cule.

Mati se je ozrla po obeh, nato po sebi; otipala je prsi in odkimala. Tam je imela shranjen denar. Pepek je zrl okoli, droben in stisnjen med roditelja je bliskal z očmi. Čudno težko mu je bilo v duši in je zrl v trdo cesto.

Vzdramljen se je ozrl. Tovariš je stal ob gozdnem robu in gledal za vozom, ki je peljal Pepeka po cesti mimo gozda.

Mati ga je dregnila s komolcem.

»Poglej, Ciril!«

»Zbogom, Ciril!«

Obi so mu zabliskale, lica so zažarela. »Jaz gre. Zbogom!« je kričal in se nasmešnil. Tudi Ciril se je nasmešnil in je zamahnil s klobukom. Potem pa se je zresnil. Vedno dalje od voza je bil in je počasi mahał s klobukom. Voz je lezel svojo pot, Ciril je stal ob cesti, nato je zginit v gozd.

Pepek ga ni več videl. Pri srcu ga je stisnilo. Čisto se je prevrgel na eno stran in je stisnil lica za očetov hrbet, da bi skrnil roso v oči.

»Lepo sedi!« je spregovorila mati. »Ali ti je pretesno?« Odmaknila se je, kolikor se je dalo, bilo pa je za tri pretesno. Toda ona? Kaj je njej, naj jo tišči, je mislila.

»Preveč me tišči!« je bruhalila vsa nevolja, vsa prikrita grenkoba, ki ji je posilil ubranil pot v solze, v besedah iz nje.

Mati ga je težko pogledala in molčala. Čez čas je menila:

»Pa sedi nazaj, če ne moreš tu.«

Glas je drhtel, obrnila se je in medcu-

lami delala prostor.

»Tja pojdi!«

Skobacal se je med oule.

»Kaj bo s teboj, če boš tak,« je rekel oče in ga hudo ošinil. Mati pa je molčala.

Pepek se je stisnil čisto vase in očetovih besed skoraj ni slišal. Gledal je v dva hrbta pred seboj, misli pa so bile težke. In se je vnovič oziral. V dalji mimo gozdov je videl cerkvico in nekaj hiš okoli nje. To je bil grič, drugo pa je ležalo nižje in več ni mogel videti. Tisto drugo pa je vedel, je njegov dom, so travniki in pastirji po njih. Vedel je, da sta tam Matjažek in Lojzek, da je tam Ciril in —. Pred očmi mu je splavala slika drobnega dekleta. Tam je Nada, ona gosposka. Nada, ki gre tudi študirat. Da, lepo ime je to, Nadica. Pomislil je, da tudi ona gre, ali drugam kakor on.

V tem je zaživel in zasanjano je poletel nazaj med bregove. Voz pa je drdral vstran od teh, bliže železnici.

»Glej da se boš pridno učil, da te ne bodo poslali domov,« je govoril oče. Pepek pa ga skoraj ni slišal in je v mislih pohitel naprej.

»Hitro, da ne zamudimo!« je šilil.

»Vsi bi se sramovali, ko bi te poslali domov,« je govoril oče dalje.

»Saj ne bo imel nobenega dela, samo učil se bo,« je rekla mati. Potem se je nagnila k možu in šepetala: »Tako mi je, da ti ne morem povedati. Saj je še tak otrok.« Ozrla se je nazaj, na licih ji je ležala brzdana bol.

»Pepek, kaj ti je?«

Sin je strmo gledal predse. Nato se je nasmešnil.

»Nič mi ni.«

»Lahko sediš? Drugo bo lahko šlo, samo kovčeg je težak,« je govorila. »Nocoj greva k gospe, jutri pa k stricu. Gospa je dobra, ne smeš je jeziti.«

»Koliko nas bo?«

»Ne vem; čisto blizu šole boš, ne bo ti treba daleč hoditi.«

»Hitro, da ne zamudimo,« je šilil, v duhu je zagledal smoter svoje poti.

»Ko da mu za vse to nič ni,« je šepetala možu. »Samo sili in sili. Ko bi le imel srečo!«

Še samo pogled nazaj, potem so se peljali med hišami in na postajo.

Solnce je stalo visoko na čistem nebu, spodaj so ležale planjave, daleč zadaj griči, spredaj na dolgo raztegnjena vas in na postaji nekaj ljudi. To je bila zadnja slika, zadnji pogled nazaj.

(Se bo nadaljevalo.)

Poznate prireditve Ljubljanskega velesejma?

Da! Potem Vas gotovo zopet pozdravimo kot drage goste.

Ne! Oglejte si velesejem od 3. do 12. junija, ne bo Vam žal in vedno boste prihajali.

Legitimacije se dobe v večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, biletarnah Putnika in pri večjih železniških postajah Dravske banovine. Polovična vožnja na železnicah. 1896

Sport

Sabljaški turnir za državno prvenstvo v Mariboru.

K sabljaškemu turnirju za državno prvenstvo Jugoslavije 3., 4. in 5. junija v Mariboru se je prijavila tudi svetovna prvakinja in olimpijska zmagovalka v damskem floretu (Los Angeles 1932) gđ. Ellena Preissova, ki bo nastopila pri akademiji 5. junija zvečer proti naši državni prvakinji gđ. Margiti Cristianovi, gđ. Tavčarjevi, drugi v naši državi, in državnemu prvaku v floretu g. Podhraške-mu.

Poleg Preissove nastopijo na akademiji tudi drugi v mednarodnem sportnem svetu znani sabljači sveta (Lion, general von Tenner) proti najboljšim jugoslovanskim sabljačem.

Prireditve, ki je prva večja te vrste v naši državi, bo tedaj ena največjih sportnih prireditvev tega leta. Po borbah bo akademija.

Poljčane

Jetika morilka našega naroda. Preteklo nedeljo je predaval v šoli tukajšnji zdravnik g. dr. Hronovsky o jetiki, ki je morilka človeštva. Poučnega in zanimivega predavanja se je udeležilo precej domačinov.

Nov grob. Pred dnevi je preminil v starosti 70 let g. Mihael Magerl, brat tukajšnjega veleindustrija. Blag mu spomin!

Čitajte in naročite se na »Večernik«. Marsikdo ne zmore naročnine za obširnejši list, ki ga pa tudi mnogokrat nima časa prečitati. Prav vsakdo pa si lahko pomaga na ta način, da takoj naroči »Večernik«, ki je edini slovenski list na bivšem Spodnjem Štajerskem in nas informira o vseh važnejših svetovnih dogodkih: v krajši in zgoščeni obliki. Prinaša pa redno vesti in dogodke iz našega kraja. Poleg tega pa je najcenejši slovenski dnevnik, ki izhaja vsak dan, razven ne-

del in praznikov in stane na mesec le 10 Din. Naročite ga lahko tudi pri tukajšnjem dopisniku.

'Oceanopolis'

naš novi roman, ki ga pričnemo objavljati v soboto, ni prevod! Delo je domačega pisatelja, ki se skriva pod psevdonimom Marij Skalan! »OCEANOPOLIS« nam bo odkril čudovito življenje velikega rodu starih Atlantov, ki živi v umetnem mestu na dnu Atlantskega oceana! »OCEANOPOLIS« je bivališče ljudi, ki so v kulturi sto in stoletja pred nami, ki vejo za vse, kar se godi na zemlji, pa nočejo zapustiti svoje samote! »OCEANOPOLIS« vam bo odkril vse skrivnosti človeške prošlosti: kje je bil raj Adama in Eve, odkod sta prišla prva človeka na zemljo in kje je bil prazvor vse kulture! »OCEANOPOLIS« pa bo govoril tudi o veliki ljubezni dveh src in o njenem trpljenju in junaštvu!

»OCEANOPOLIS« mora čitati vsakdo, kdor hoče spoznati, da ima tudi slovenski pisatelj domišljijo Julesa Vernea, Welsa, Tolstega in drugih svetovnih avtorjev!

Umor moža iz usmiljenja.

V Švici je bil na sodišču v Luganu pred dnevi končan proces proti Nemki Lodzovi, ki je bila obtožena umora lastnega moža. V mesecu oktobru preteklega leta je prišel njen mož domov opotekajoč se z vidnimi sledovi zastrupljenja. Žena ga je skrbno negovala 72 ur; ko pa je uvidela, da je vsaka pomoč brezuspešna in da mož strašno trpi, je vzela samokres in moža ustrelila. Nato je streljala še na sebe, vendar se je le lažje ranila. Preiskava je ugotovila, da se je Lodz zastrupil zaradi pomanjkanja in brezposelnosti ter je sodišče njegovo ženo oprostilo.

Dobiček in zgube mokrega režima

Američanom je prinesla uvedba legalnega piva razočaranje. Ker se lahko prodaja pivo v steklenicah skoraj po vseh trgovinah, je bil nekaj dni velik naval na urade, ki so izdajali dovoljenja za prodajo piva. Taksa za dovoljenje znaša 20 dolarjev, in sicer 15 dolarjev je treba plačati mestne, 5 pa federalne. Ker pa velja dovoljenje samo do 31. maja, je jasno, da mnoge trgovine ne bodo zaslužile pri pivu niti toliko, kolikor so izdale na takšah za dovoljenje. Prvi teden, ko je bilo večje povpraševanje po pivu, male trgovine piva sploh niso dobile, ker so imele pivovarne preveč dela z večjimi odjemalci. Večje trgovine, ki so lahko poslale vozove po pivu, so ga imele dovolj in tako so lahko prevzele odjemalce malim trgovcem, zdaj, ko je pivo povsod dovolj, pa odjemalcev ni.

Sicer pa dobiček malega trgovca itak ni velik. Zaboje s 24 steklenicami piva stane 1.60 do 1.70 dolarjev in pri tem zasluži trgovec samo 30 do 40 centov. To je dovolj za večje trgovine, kjer prodajo do 20 zabojev piva na dan, mali trgovec, ki ga prodaja komaj dva zaboja, pa niti režije ne krije. Povpraševanje po pivu je naglo popustilo, kajti pijanci amaterji so hitro potolažili radovednost. Pravi pijanci so se pa prepričali, da pivo ni dosti vredno in so začeli zahajati zopet v prepovedane beznice, kjer točijo močnejše alkoholne pijače. Nobeno pivo namreč nima dovoljenih 3.2% alkohola in zato ni čuda, da ga ljudje nočejo piti.

Velik dobiček imajo samo pivovarne. Mnogo tisoč ljudi je dobilo delo. Med njimi je pa pretežna večina Nemcev, saj je z rednimi izjemami vsa pivovarska industrija Amerike v nemških rokah.

Vzgladi vlečejo.

Fama, praznovornost in nasilje so nalezljivi. Ko so na Finskem slišali nekateri ljudje, kako so hitlerjevci v Berlinu

in ostali Nemčiji sežigali vse knjige in časopise, do katerih so le prišli, pa jih niso razumeli oziroma jih niso trpeli iz gotovih vzrokov, so takoj sklenili slediti vzgledu nemških narodnih socialistov. Pod okriljem vodstva nacionalističnega gibanja je objavil neki pastor Muroma v glavnem glasilu lapovskega pokreta v Helsingforsu goreč poziv na javnost, da sežge vse knjige, ki ne odgovarjajo duhu tega pokreta. Proglas direktno opozarja na postopek nemških narodnih socialistov in zahteva, da se tudi na Finskem vpepelijo vse »nepotrebne« knjige. Seveda spadajo med nje vse knjige, ki ne trobijo v isti rog z lapovci, tako v političnem kakor tudi socialnem in etičnem oziru. Baže bo zadelo prekletstvo upepeljenja tudi več šolskih knjig.

Razkrita trgovina z dekleti.

V Haagu je pred dnevi razkrila tamkajšnja policija dobro organizirano trgovino z dekleti. Po prihodu francoskega brzovlaka sta prispela preko Belgije na tamkajšnji kolodvor neki Italijan in neka mlada Francozinja. Policija ju je aretirala in obdržala v zaporu, obenem pa je iskala nadaljnje niti družbe, o kateri je sumila, da se bavi s trgovino deklet. Njen trud se je izplačal, ker sta ji padla kmalu v roke še neki drugi Italijan in neki Nizozemec. S tem je imela v rokah glavne krivce, ki jih je zasledovala že več mesecev in ki jim je na podlagi zaplenjene korespondence dokazala, da so se bavili s prodajanjem deklet v Južno Ameriko. Dekleta so zločinci dobavljali večinoma iz Francije, Nemčije in Anglije.

Novinarska tajnost v Ameriki.

Kakor poroča Reuterjev dopisni urad iz Jersey Cityja v državi New Jersey, je bila ta država prva med ostalimi Zdrženimi državami, ki je ukinila zakonito obveznost, po kateri so morali doslej novinarji pred sodiščem, pred policijo in pred vsakim preiskovalnim organom sploh točno navesti vir svojih informacij.

SOKOL MARIBOR II. priredi na binkošno nedeljo 4. VI. 1933 ob 14. (2.) uri na Trgu svobode

VELIKO TOMBOLO Din 5000⁰⁰ - glavni dobiček

Mali oglasi

Razno

MLEKO. prvovrstno, vsak dan sveže, dostavimo na dom po 1.75 Din liter. Naslov v upravi Večern. 1951

PIJTE DNEVNO BRAZIL-MATTE-ČAJ. 1 zavitek Din 5.— pri Z. Anderlu, Maribor, Gosposka ul. 20. 1937

Sobo odda

SNAŽNO, SOLNČNO SOBO, blizu parka, oddam poceni v najem. Naslov v upravi. 3504

SOBICO. snažno opremljeno, oddam. Taborska 8, dvorišče, vrata 2. 2010

PRAZNO SOBO takoj oddam kot sestanovalec eni ali dvema osebam. Loška ulica 5. I. 2007

OPREMLJENO SOBO s hrano oddam gospodu ali gospodični. Težno, Cankarjeva ulica 7. 2004

OPREMLJENO SOBICO, svetlo, oddam gospodu. Magdalenska ulica 42, Maribor. 2002

SOBO.

opremljeno, solnčno, s posebnim vhodom, električno lučjo, takoj oddam. Stritarjeva ulica 5. I. 2000

LEPO, SNAŽNO SOBO oddam takoj. Krekova ulica 14, vrata 9. 1875

Prodaj

DOBRO IDOČO SPECERJSKO IN GALANTERJSKO TRGOVINO.

5 minut od glavnega kolodvo-ra, izven mesta, takoj prodam. Ponudbe na upravo »Večernika« pod št. 15. 2003

KUPIM OTROŠKI VOZIČEK, dobro ohranjen, Naslov v upravi lista. 1994

Stanovanje

ENOSOBNO STANOVANJE, lepo, suho, oddam poceni v Pobrežju, Cesta na Brezje 99. 2008

Službo dobi

TRGOVSKEGA UČENCA sprejem. Trgovina, Stritarjeva ulica 17. 2005

Kupim

OTROŠKI VOZIČEK, skoraj nov, bel, modern na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 1942

VALJAR (Tenniswalze) železen, 450 do 500 kg, kupimo takoj. Ponudbe na upravo veleposredstva Josipa Orntga, Št. Janž na Drav polju. 1950

Službo išče

SEZONSKA PRODAJALKA v vseh strokah verzirana, tudi v delikatesni in slaščičarski stroki, išče mesta za takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« Maribor, pod »Dobra moč«. 3405

LJUBITELJICA OTROK.

Slovenka, s perfektnim znanjem srbohrvaščine in nekoliko nemščine, s trgovsko in gospodinjstvo šolo, išče mesto pri boljši rodbini. Gre tudi v inozemstvo. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Poštena«. 4305

NOGAVICE

predtiskarija v veliki izbiri, kakor tudi vse ostale modne predmete, najcenejše v modni trgovini

Mara Kumše
Maribor, Stolna ul. 1

Kovčki za potovanje, damske torbice, denarnice, aktovke, vse po najnižjih cenah.

J. KARLO, MARIBOR,
Trg svobode 6

Cenena

birmanska darila v zlatu, srebru in double
priporoča po najnižjih cenah zlatar

A. Stumpf, Koroška c. 8